

Godkjent

**Protokoll**

**Samisk kirkeråd**

**Rådsmøte**

**10.-11. september 2015**

**Oslo**

Tilstede:

Anne Dalheim  
Kirsten Isaksen  
Mareno Mikkelsen  
Linn Ellen K. Bientie Sivertsen  
John Erland Boine  
Tor B Jørgensen  
Elin Sabbasen

Fravær:

Ingar N.Kuoljok, vara Mareno Mikkelsen  
Liv Eli Holmestrand, vara Kirsten Isaksen  
Jovna Dunfjell, vara Elin Sabbasen

Fra sekretariatet:

Tore Johnsen  
Gerd-Karin Røsæg  
Vidar Andersen  
Hans Arne Akerø, deltok under SKR 18/15 Liturgisk musikk  
Ole Inge Bekkelund, deltok under SKR 15/17 Veivalg for fremtidig kirkeordning

Møtet fant sted på Samisk hus torsdag 10. september, og Kirkens hus fredag 11. september.

Anne Dalheim ønsket velkommen. Møtet ble innledet med et minutt stillet for Aina Toven Malum som gikk bort i juni. Tor B Jørgensen holdt morgenbønn torsdag.

Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd hadde felles møte etter lunsj første møtedag. Hovedtemaer var religionsdialog og samiske rettighetsspørsmål. Det ble også orientert om saker av felles interesse.

Samisk kirkeråd inviterte til samisk-norsk kveldsgudstjeneste i Sofienberg kirke med enkel kirkekaffe.

Samisk kirkeråd deltok på morgenandakten på Kirkens Hus andre dag. Tore Johnsen lyste velsignelsen til slutt.

### Saksliste

SKR 12/15	Protokoller
SKR 13/15	Referater
SKR 14/15	Orienteringssaker
SKR 15/15	Veivalg for fremtidig kirkeordning (KR 43/15)
SKR 16/15	Temagudstjenester høsten 2017 – markering av reformasjonsjubileet (KR 40/15)
SKR 17/15	Revisjon av dåpsliturgien (KR 41/15)
SKR 18/15	Liturgisk musikk (KR 48/15)
SKR 19/15	Religionsmøte og dialog (KR 47/15)
SKR 20/15	Kirken – på veg mot en felles visjon (KR 44/15)
SKR 21/15	Den norske kirke og menneskerettighetene – oppfølging av samiske rettighetsspørsmål
SKR 22/15	Møteplan 2016
SKR 23/15	Samisk salmesang
SKR 24/15	Føringer for kirkelige handlinger 6. februar
SKR 25/15	Oppnevninger - Teologisk nemnd og Komiteen for internasjonale spørsmål
SKR 26/15	Uttalelse – regnskog

## **SKR 12/15 Protokoller**

---

1. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 10.-11. mars 2015 i Kirkenes
2. Protokoll fra ekstraordinært møte i Samisk kirkeråd 2. juni 2015. Telefonmøte.

### **Vedtak**

Samisk kirkeråd godkjenner protokollene.

## **SKR 13/15 Referater**

---

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 19. mars 2015
2. Protokoll fra møte i Kirkerådet 11.-12. juni 2015
3. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-6 mars 2015
4. Protokoll fra møte 25.- 26 mai 2015 i programkomiteen for Samiske kirkedager 2017.

### **Vedtak**

Samisk kirkeråd tar referatene til orientering.

## **SKR 14/15 Orienteringssaker**

---

- a) Muntlige orienteringer fra generalsekretær
  1. Planlegging av forsoningskonferanse 20.-21. juni 2016
  2. TV-aksjonen 2015, Regnskogsfondet
  3. Klimakonferanse 5.-8. oktober 2015
  4. Henvendelse fra Institute for Healing of Memories
  5. Seminar om urfolks teologi og spiritualitet, Bossey, 13.-16. juli 2015
  6. Forum for urfolksspørsmål i bistanden
- b) Brev, korrespondanse
  1. Nominasjon av delegater fra Dnk til LVFs generalforsamling i Namibia 2017 (KR 35/15)
  2. Kirkemøtet 2016 – sakliste og program (KR 46/15)
  3. Statistikk om bruk av samisk språk i Den norske kirke, jf kapittelforslag
  4. Rapport fra deltakelse på urfolksrelatert forsoningskonferanse i regi av TRC Canada
  5. Brev til Sveriges UD om besøk i Sveriges ambassade i Helsinki
  6. Rapport Samisk konfirmantleir 2015
  7. Årlig administrativt møte med Sametinget 19. juni 2015
  8. Budsjettinnspill 2016 til Sametinget
  9. Samisk kirkelivskonferanse 28.-29. mai 2015

10. Klimapilegrimsarrangement Tromsø, 13. juni 2015
11. Oppstart av EVU-studiet «Religioner og livssyn i Sápmi – før og nå»
12. Samisk alterutsmykning – Finansiering.
13. Innkalling til forberedelse av festgudstjenesten i forbindelse med Samefolkets 100-årsjubileum.
14. KUN styre – fratredelse som vararepresentant. Brev fra Leif Petter Grønmo 24.8.2015
15. Fra Mellomkirkelig råd:
  - Utdrag fra Mellomkirkelig råds orienteringer, kapittel 7- Klimaarbeid
  - Rapport fra deltagelse på 30-årsjubileet for Kairos i Johannesburg, Sør-Afrika, 17.-20 august
16. Henvendelse til Samisk språkutvalg. 4. september 2015
17. Invitasjon til konferanse om klima 5-8. oktober, Storforsen. Epost 25. august 2015.

c) Mediesaker

### **Vedtak**

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

## **SKR 15/15 Veivalg for fremtidig kirkeordning**

Hovedvedlegget til sak KR 43/15 forelå til møtet, men ikke saksdokumentet. Saken ble drøftet på grunnlag av et internseminar i Samisk kirkeråd med avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund til stede.

### **Vedtak**

Kirkemøtets vedtak i sak KM 8/07 forutsetter at urfolksdimensjonen i Den norske kirke skal ivaretas i fremtidig kirkeordning. Samisk kirkeråd er på denne bakgrunn opptatt av saken som legges fram for Kirkemøtet i 2015 er tilstrekkelig belyst med hensyn til mulige konsekvenser for organiseringen av samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Samisk kirkeråd vil for det første peke på at bispedømmerådene i dag er viktige for samisk representasjon i kirkedemokratiet.

De tre nordligste bispedømmerådene har for det andre en viktig rolle som arbeidsgiver for prestene med hensyn til et samlet ansvar og en samordnet oppfølging av kirkelig betjening på henholdsvis nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Dette er av stor betydning for arbeidet med rekruttering, faglig oppfølging, opplæringsstrategier osv.

I lys av dette mener Samisk kirkeråd at alternativ A (storfellesråd-modellen) vil ha store konsekvenser for organiseringen av samisk kirkeliv i Den norske kirke. Dette må belyses i saken som legges fram for Kirkemøtet. Samisk kirkeråd anbefaler ikke dette alternativet, men mener at dersom Kirkemøtet likevel skulle velge dette, må et slikt vedtak samtidig forutsette at det bygges opp kompensierende

ordninger og tiltak som veier opp for de negative konsekvensene for samisk representasjon i kirkedemokratiet og organiseringen av arbeidet med samisk kirkeliv.

## **SKR 16/15 Temagudstjenester høsten 2017 – markering av reformasjonsjubileet**

### **Sammendrag**

For å bidra til at Den norske kirke får en markering av 500-årsjubileet for starten på reformasjonen som både er landsomfattende og lokal, lages det fire temagudstjenester høsten 2017. Temaene innledes med det lutherske kjernebegrepet «Nåden alene», og følges opp med de tre temaene som er vedtatt av hovedkomiteen for reformasjonsmarkeringen, i tråd med temaene som brukes globalt av Det lutherske verdensforbund. Disse temaene er «Frelsen er ikke til salgs», «Mennesket er ikke til salgs», «Skaperverket er ikke til salgs».

Det vedtas særskilte bibeltekster for gudstjenestene de fire aktuelle søndagene. Det utarbeides også bibelgruppemateriell til disse temadagene, og ressursmaterieell til gudstjenestene.

Etter vedtak i Kirkerådet skal saken oversendes Bispemøtet til godkjenning.

### **Vedtak:**

1. Samisk kirkeråd støtter at det høsten 2017 arrangeres fire temagudstjenester i menighetene i Den norske kirke i forbindelse med 500-årsmarkeringen av starten på den lutherske reformasjonen. Rådet slutter seg til føringene som er lagt inn saken i forslag til vedtak i sak KR 40/15.
2. Samisk kirkeråd anbefaler at samiske salmer og samiskspråklige tekster tas i bruk i temagudstjenestene.

## **SKR 17/15 Revisjon av dåpsliturgien**

### **Sammendrag**

I evalueringen av gudstjenestereformen har mange gitt uttrykk for at Ordning for dåp i hovedgudstjenesten fra 2011 ikke fungerer godt. Det påpekes at den er for tung og gjentakende, for ordrik, for lang og at flere av formuleringene ikke kommuniserer godt. Både språklig og regimessig er det behov for forbedringer. Samtidig er det viktig å føre videre nyvinningene i 2011-liturgien med takkebønn for dem som skal døpes, forbønn for de døde, oppløfting av dåpsbarnet etter dåpen, bruk av dåpslys og en dåpspåminnelse til hele menigheten. Kirkerådet har vedtatt at en endret dåpsliturgi skal behandles av Kirkemøtet i januar 2017. Det vil også få konsekvenser for Ordning for dåp i egen gudstjeneste.

Nemnd for gudstjenesteliv vedtok i juni i år et revidert forslag til dåpsliturgi, etter et forarbeid av en arbeidsgruppe og en bredt sammensatt konsultasjon om revidert dåpsliturgi. NFGs forslag legges hermed fram for Kirkerådet, med tanke på å bli sendt på høring i høst.

Endringene innebærer ikke en endret dåpsteologi, men språklige og regimessige endringer som svarer på de innvendinger som har kommet fram i den offentlige debatten og i andre former for erfaringsinnhenting. Omfanget av endringer gjør at det nye forslaget kan karakteriseres som en revisjon, og ikke bare som en justering av 2011-liturgien.

Endringene gjelder særlig første og siste punkt i forslaget, hvor ordene som beskriver dåpens gave, ikke lenger har en erklærende form, men inngår i bønner. Dessuten er ordene til foreldre og faddere om dåpens forpliktelse flyttet fram i dåpsliturgien, slik det var i 1981-liturgien. Dåpsliturgien er justert språklig flere steder, og forkortet, særlig i innledningsdelen. Ved oppløftingen av barnet etter dåpen sies det: «Dette er NN (fornavn), Guds barn og vår søster/bror i Kristus.» I tilsigelsen med håndspåleggelse rett etter dåpen er ordene «gjort deg til sitt barn» erstattet av «født deg på ny», i tråd med alle dåpsliturgier i vår kirke fram til 1920.

#### **Vedtak**

1. Samisk kirkeråd støtter at Kirkerådet sender forslaget til revidert dåpsliturgi på høring.
2. Oversetting av dåpsliturgien til nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk bes innarbeidet i de administrative og økonomiske konsekvensene i saken.

## **SKR 18/15 Liturgisk musikk**

#### **Samandrag**

Då ny gudstenesteordning tok til å gjelde, første søndag i advent 2011, hadde musikken ein annan status enn materialet som elles var sendt ut til kyrkjelydane. Den liturgiske musikken hadde ikkje vore evaluert og vedteken, men skulle framleis prøvast ut lokalt, fram til endeleg vedtak i 2017.

Kyrkjemøtet 2015 gjorde følgjande vedtak: «Kyrkjemøtet sluttar seg til tidsplanen som er lagt fram for evaluering og fullføring av gudstenestereforma, og som fører til at Kyrkjemøtet 2017 kan gjere endeleg vedtak om den liturgiske musikken» (sak KM 05/15, vedtakspunkt 1). Tidsplanen ein viser til her, legg til grunn at Kyrkjerådet handsamar liturgisk musikk i sitt møte i september 2015, for så å sende saka ut på høyring.

I vedtakspunkt to i KM 05/15 heiter det: «Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet finne fram til ei avgrensa mengd med liturgisk musikk, som utgjer hovudseriane. Kyrkjemøtet rår til at hovudseriane vert nytta til dei fleste hovudgudstenester i kyrkjelydar over heile landet.»

Nemnd for gudstenesteliv sette i september 2014 ned eit liturgisk musikkutval, LMU, som fekk i oppgåve å sortere det musikkaterialet som har vore sendt til utprøving, og å arbeide ut eit forslag til liturgisk musikk for hovudgudstenesta. LMU sende det ferdige forslaget til Nemnd for gudstenesteliv i juni 2015, og dette vart einstemmig vedteke i NFG. I vedtaket frå NFG finn vi å lese: «NFG slutter seg til LMUs forslag til hovudserier for liturgisk musikk. Forslaget har et omfang og et innhold som svarer godt til Kirkemøtets bestilling» (sak NFG 11/15).

Liturgisk musikkutval sitt forslag til liturgisk musikk for hovudgudstenesta inneheld fem hovudseriar til bruk i hovudgudstenestene, samt ei tilråding når det gjeld dei andre sanglege ledda i ei hovudgudsteneste. Nemnd for gudstenesteliv rår til at all den liturgiske musikken, til alle sanglege ledd, vert vedteken i Kyrkjemøtet 2017. Likeeins rår NFG til at retningslinjer for bruk av ulike tekstformer, til alle ledd som kan syngjast, vert avklart i 2017.

I merknadene til KM 05/15 har komiteen eit eige avsnitt som handlar om kommunikasjonsutfordringa som ligg i å «først oppmode til fri utprøving av ei stor mengd med musikkseriar, til deretter å vedta eit avgrensa tal med seriar.» Komiteen seier til slutt i sine merknader: «Dette bør ein ta omsyn til, både i arbeidet fram mot høyringa til hausten, og deretter i prosessen fram mot handsaming i Kyrkjemøtet 2017.» Nemnd for gudstenesteliv peikar på noko av det same i sine merknader til NFG 11/15: «For å oppfylle Kirkemøtets ønske om større gjenkjennelighet i den liturgiske musikken er det ikke nok å samle seg om et begrenset antall serier. Det må også legges opp til et godt pedagogisk arbeid med implementering av musikken.»

#### **Framlegg til vedtak i Kirkerådet (KR 48/15)**

1. Kyrkjerådet sluttar seg til Nemnd for gudstenesteliv sitt forslag til liturgisk musikk for hovudgudstenesta, og sender forslaget ut på høyring.
2. Kyrkjerådet rår til å vedta all liturgisk musikk, inkludert alle sanglege ledd, i Kyrkjemøtet 2017.
3. Kyrkjerådet sluttar seg til høyringsspora som er lagt ved saksdokumentet, og gir sekretariatet fullmakt til å arbeide vidare ut frå dette.
4. Kyrkjerådet ber om at sekretariatet utarbeider ein plan for å sikre god implementering av den liturgiske musikken i kyrkjelydane, inkludert vegleiing til materialet og tilstrekkjeleg med ressursar til arbeidet lokalt.

#### **Vedtak**

Samisk kirkeråd slutter seg til forslag til vedtak i sak KR 48/15 med følgende merknader:

- Det er avgjørende viktig at valg av musikalske hovedserier ikke blir til hinder for at menigheter kan velge liturgiledd på samiske språk som fast ordning i menigheten.

- Samisk salmesang og samisk kirkemusikk må innarbeides som et alternativ til hovedordningen.

## **SKR 19/15 Religionsmøte og dialog**

---

### **Sammendrag**

Denne saken legges fram til førstegangsbehandling for Samisk kirkeråd, men er allerede behandlet en gang i Mellomkirkelig råd (MKR). Samisk kirkeråds behandling inngår i de sentralkirkelige råds forberedelse av saken for endelig behandling på Kirkemøtet 2016, og rådet vil få saken til siste gangs behandling på rådsmøtet i november/desember d.å.. Saksdokumentet bærer preg av at det er skrevet for Mellomkirkelig råd, og det har ikke vært kapasitet til å omredigere dette ytterligere, før videresending til Samisk kirkeråd. Kommentarene i denne rammen gir imidlertid lesehjelp til Samisk kirkeråds behandling.

Samisk kirkeråds generalsekretær har skrevet et kapittel til boka Dialogteologi på norsk som er nevnt i saksdokumentet. Kapittelforslaget legges ved for å bistå rådet i å etablere en refleksjon om kirkemøtesakens relevans for det samiske samfunnet. Kapittelforslaget er å anse som et internt dokument frem til boka er publisert.

Samisk kirkeråd bør i sin drøfting ha et særskilt blikk på hvordan den samiske dimensjonen i saken bør gjenspeiles i det endelige saksdokumentet som legges fram for Kirkemøtet. Merk da avsnittet med overskriften «urfolkstradisjoner» på side 16 i saksdokumentet. Samisk kirkeråds sekretariat har foreløpig ikke vært inne i arbeidet med formuleringer her, men merknaden «Her kjem det meir tekst frå Samisk kyrkjeråd» i blå skrift under avsnittet er en invitasjon til nettopp dette i denne fasen av utformingen av saken.

### **Vedtak**

- I. Samisk kirkeråd støtter at Kirkerådet fremmer saken «Religionsmøte og dialog» til Kirkemøtet i 2016.
- II. Samisk kirkeråd ber om at følgende innspill innarbeides i saken til Kirkemøtet:
  - Samisk kirkeråd ønsker at avsnittet om urfolks tradisjoner i saksdokumentet utvides med noen konkrete eksempler fra samiske åndelige tradisjoner slik de praktiseres i dag og dets betydning for dialogarbeidet i Den norske kirke. Det bør også reflekteres kort om noen sentrale problemstillinger og utfordringer for en samisk dialogkontekst.
- III. Samisk kirkeråd foreslår at Kirkerådet fremmer forslag til vedtak i Kirkemøtet i 2016 ut frå disse forslagspunktene: (vil formulerast ferdig til rådsmøta i nov./des.)



1. Eit punkt der ein forklarar tilhøvet mellom kyrkja sitt unike misjonsoppdrag og det at vi høyrer saman med alle menneske med ulike livssyn og religionar. Noko om kyrkja sitt menneskesyn og kultursyn.
2. Eit generelt punkt om kor naudsynt det er at kyrkja finn sin plass i det fleirreligiøse samfunnet. Noko om Den norske kyrkja sin identitet, sjølvforståing og rolle som viktig samfunnsaktør. Noko om tilhøvet religion og samfunn etter grunnlovsendingane; kultur, tradisjon, religionsfridom mm. Kyrkja si kompetanse på religion og samfunn.
3. Eit punkt om kor viktig det er at arbeidet med ny kyrkjeordning skjer i lys av problemstillingar knytte til det å vere kyrkje i eit økumenisk fellesskap og i eit fleirreligiøst samfunn.
4. Eit punkt om at Kyrkjemøtet set pris på det dialogarbeidet som skjer i dag – og oppmodar til å styrkje det (ref. STL, kontaktgruppene, dialogsentre mm.)
  - Noko om at religionsdialogen kan styrkje vår egen tru og identitet som kristne.
  - Noko om dialogen sin verd for å skape gode mellommenneskelege relasjonar og eit godt og fredeleg samfunn.
  - Noko om religionsdialog som reiskap for motverke antisemittisme, islamofobi og anna framandhat.
5. Kyrkjemøtet ber Bispemøtet i samarbeid med Teologisk Nemnd i Mellomkyrkjeleg råd og dei teologisk lærestadene om å arbeide vidare med religionsteologi i lys av Den norske kyrkas lære. Det er særleg aktuelt å sjå på kva Den norske kyrkja lærer om jødedom og islam.
6. Kyrkjemøtet ber Bispemøtet i samarbeid med Kyrkjerådet førebu ei sak for Kyrkjemøtet om kyrkjelege handlingar i ein fleirreligiøs kontekst.
7. Behov for auka kompetanse:
  - Kyrkjemøtet anbefalar boka *Religionsteologi på norsk* for tilsette og frivillige i Den norske kyrka.
  - Kyrkjemøtet oppmodar dei teologiske lærestadane til å styrkje arbeidet med religionsteologi og interreligiøs dialog.
  - Kyrkjemøtet ber Bispemøtet og Kyrkjerådet om å setje desse spørsmåla på dagsorden i etterutdanninga av kyrkjelege tilsette.
  - Kyrkjemøtet ber om at det vert etablert rutinar for erfaringsutveksling mellom kyrkjelydar.
8. Kyrkjemøtet oppmodar dei lokale kyrkjelydane til å skape møteplassar for dialog og samhandling mellom menneske med ulike tru og livssyn
9. Kyrkjemøtet oppmodar dei lokale kyrkjelydane til å arbeide med å integrere religionsdialog i arbeidet med diakoni og trusopplæring. Dette arbeidet må gjerast synleg i planar og rapportering. Kyrkja og gudstenesta må kommunisere på fleire språk (avhengig av lokale tilhøve).
10. Kyrkjemøtet ber om at etablering av kyrkjelege ressurscenter for religionsdialog i dei bispedømma som enno ikkje har slike, vert vurdert.

## **SKR 20/15 Kirken – på veg mot en felles visjon**

Saken ble trukket da saksdokumentet ikke var ferdigstilt i saken.

## **SKR 21/15 Den norske kirke og menneskerettighetene – oppfølging av samiske rettighetsspørsmål**

### **Sammendrag**

Samisk kirkeråd har i sak SKR 43/14 hatt en foreløpig drøfting av rådets oppfølging av kirkemøtesak KM 9/14 (Den norske kirke og menneskerettighetene) med henblikk på samerettslige problemstillinger i Norge. Innspillene fra rådets første drøfting er vurdert og søkt innarbeidet i det reviderte, oppdaterte og noe omredigerte saksdokumentet som nå legges fram for Samisk kirkeråd.

Saksdokumentet er delt i to hoveddeler. Del 1 beskriver mandatet for Samisk kirkeråds og Den norske kirkes arbeid med samerettslige spørsmål. Del 2 beskriver status for noen sentrale samerettslige prosesser og problemstillinger i Norge. Saksdokumentet gir grunnlag for å vurdere om rådet skal avgi en uttalelse i saken.

### **Vedtak**

Samisk kirkeråd vedtar følgende uttalelse:

### **Norge har fortsatt mye ugjort i oppfølgingen av samiske rettighetsspørsmål**

I lys av slutterklæringen fra FNs Verdenskonferanse om urfolk i 2014 etterlyser Samisk kirkeråd en nasjonal handlingsplan for samerettsutviklingen i Norge og ber om at:

- Regjeringen prioriterer arbeidet med oppfølging av Samerettsutvalget II.
- Regjeringen anerkjenner kystbefolkningens historiske rettigheter til fiske i tråd med kystfiskeutvalgets innstilling.
- Regjeringen prioriterer slutføring av arbeidet med Nordisk samekonvensjon.
- Regjeringen reviderer mineralloven slik at den oppfyller folkerettens krav i forhold til urfolk.
- Myndigheter og næringsliv tar hensyn til samiske rettigheter i tråd med standardene i internasjonal folkerett i spørsmål om naturinngrep og forvaltning av naturressurser i samiske områder.
- Stortinget oppdaterer sameparagrafen i Grunnloven slik at samene omtales både som folk og urfolk i tråd med Carsten Smiths Betenkning om endring av Grunnloven § 108.

Den norske kirke står sammen med den verdensvide kirke i arbeidet med å verne om urfolks verdighet, livsvilkår og rettigheter. Vern av samiske rettigheter handler for kirken om å ta på alvor kirkens eget tros- og verdigrunnlag, og Den norske kirke forstår de siste tiårs styrking av urfolks rettigheter i folkeretten og norsk lov som konkretiseringer av dette.

Kirkemøtet vedtok i 2014 et prinsipielt grunnlag for Den norske kirkes arbeid med menneskerettighetene (KM 9/14). Brudd på urfolks rettigheter ble her etablert som ett av kriteriene for Den norske kirkes prioriteringer på feltet. Punktet innledes med å si at «Den norske kirke har et særlig ansvar for å løfte fram urfolks rettigheter generelt, og det samiske folks rettigheter spesielt.» Dette er utgangspunktet for at Samisk kirkeråd nå uttaler seg om forhold knyttet til den samiske rettighetssituasjonen i Norge.

Samisk kirkeråd er særlig opptatt av at oppfølgingen av samiske rettigheter sør for Finnmark har stoppet opp. Det er snart 8 år siden Samerettsutvalget II leverte sin innstilling (NOU 2007:13) som søkte å avklare spørsmål om konsultasjon, kartlegging av rettighetsforhold og nye forvaltningsmodeller i samiske områder fra Troms i nord til sørsamiske områder i Hedmark i sør.

Den manglende fremdriften i prosessen er særlig bekymringsfull da de økonomiske og politiske interessene knyttet til naturressursene i samiske områder har økt betydelig i samme tidsperiode. Følgen er at de samiske rettighetene er under større press nå enn for 8 år siden. Dette knytter seg særlig til mineralutvinning og vindkraftutbygging, dels også til den uttalte politiske viljen til privatisering av statsgrunn og forenkling av utmarksforvaltning.

Alle disse prosessene griper inn i sentrale samiske rettighetsforhold uten at disse er avklart. Samisk kirkeråd er bekymret for at statlige myndigheter på denne måten i praksis gir økonomiske og politiske interesser forkjørsrett på måter som kan få irreversible følger for samiske rettighetsforhold og de samiske samfunn som berøres.

Samisk kirkeråd har tidligere uttalt at fjord- og kystbefolkningens historiske rett til fiske i sjøsamiske kyst- og fjordområder må anerkjennes uavhengig av enkeltpersoners etniske tilhørighet. Dette med særlig begrunnelse i samenes rett til kulturvern som urfolk i tråd med Kystfiskeutvalgets innstilling. Dette er ikke innarbeidet i lovgivningen med den følge at de rettighetene som i dag er tilkjent, enkelt kan endres.

Samisk kirkeråd vil peke på at den internasjonale urfolksretten er styrket siden Samerettsutvalget II leverte sin innstilling. FNs Erklæring om urfolks rettigheter vedtatt høsten 2007 har fastslått at urfolk har rett til selvbestemmelse (artikkel 3). Dette har lenge vært omstridt av statene og var derfor i liten grad gjort relevant i Samerettsutvalget II. Samisk kirkeråd mener staten Norge må anerkjenne og legge til grunn det samiske folks selvbestemmelsesrett som urfolk. Spørsmålet er et sentralt punkt i arbeidet med en Nordisk samekonvensjon, og regjeringen bes om at dette arbeidet gis fremdrift.

## **SKR 22/15 Møteplan for de sentralkirkelige råd**

### **Sammendrag**

Sekretariatet i De sentralkirkelige råd foreslår møteplan for rådsmøtene 2016. Kirkemøtet 2017 avholdes i januar, og hensynet til saksbehandlingen av sakene til Kirkemøtet gjør at det er nødvendig å utvide med et ekstra møte i juni. For å kunne inngå i denne saksbehandlingen er Samisk kirkeråds møteplan tilpasset forslag til møteplan for Kirkerådet. Det vurderes muligheter for møtepunkter med de tre nordligste bispedømmerådene tidlig i en ny valgperiode. Av denne grunn holdes møtestedet åpent for møtene i september og desember bli vedtatt ved et senere møte

### **Vedtak**

Samisk kirkeråd vedtar følgende møteplan for 2016

- 1. møte: 7.-8. mars – Storfjord / Kåfjord
- 2. møte: 2.-3. juni - Tromsø
- 3. møte: 28. -29. september
- 4. møte 1.-2. desember

## **SKR 23/15 Samisk salmesang**

---

### **Sammendrag**

Samisk salmesang har vært brukt i gudstjenestesammenheng, i husmøter og forsamlingshus i hele det samiske området i svært lang tid. Denne bruken har over tid utviklet en unik sangtradisjon som representerer en egen form for samisk tradisjonsmusikk. Bekymringen over at denne sangtradisjonen er i tilbakegang, er bakgrunnen for at saken legges fram for Samisk kirkeråd til drøfting. En videreføring og revitalisering av den samiske salmesangtradisjonen er antakelig avhengig av at den gis en styrket kulturell og musikkfaglig status, og anerkjennes som tradisjonsmusikk og som bærer at samisk tonespråk og stedegen identitet. Saksdokumentet peker på mulige samarbeidspartnere, foreslår å knytte tematikken til reformasjonsjubileet og beskriver Samisk kirkeråds og et utvalg enkeltermenigheters arbeid med tematikken.

### **Vedtak:**

1. Samisk kirkeråd ser med bekymring på at samiske salmesangtradisjoner er i tilbakegang. Salmesangtradisjonens betydning i et trosperspektiv er åpenbar. Rådet mener imidlertid at det også er behov for en sterkere anerkjennelse av samisk salmesangtradisjon som en egen samisk tradisjonsmusikkform, både i Den norske kirke og i samisk offentlighet.
2. Samisk kirkeråd ønsker å samarbeide med aktuelle institusjoner og fagmiljøer for å finne frem til hva som kan løfte den samiske salmesangens kulturelle og faglige status, og bidra til en revitalisering av denne musikkformen.
3. Det er et mål at samisk salmesang som tradisjonsmusikk og tonespråk, blir tema i etter- og videreutdanning for kirkelige ansatte, og på sikt et tema også innenfor grunnutdanningen for kantorer og organister i Den norske kirke.
4. Samisk kirkeråd foreslår at samisk salmesangtradisjon gis en sentral plass i arbeidet med reformasjonsjubileet i samisk kirkeliv, og at det arbeides med planer for dette. Sekretariatet bes om å innarbeide anliggendet i forslag til årsplan for 2016.

## **SKR 24/15 Føringer for kirkelige handlinger 6. februar**

### **Sammendrag**

Snåsa kommune har i brev til Samisk kirkeråd av 17.2.2015 påpekt at praksis med begravelse på samenes nasjonaldag 6. februar er uheldig. Brevet uttrykte ønske om at Samisk kirkeråd drøfter saken i Den norske kirke og anmoder om at begravelser unngås denne dagen.

Innspill fra Nidaros biskop, prosten i Namdalen og kirkevergen i Rana, da saken ble kjent i media i februar, signaliserer lydhørhet for anliggendet og ønske om dialog om saken.

Saksdokumentet identifiserer følgende hovedspørsmål for en drøfting av hvordan saken bør tas videre: Skal den kirkelige praksisen styres gjennom regelfastsetting eller tilråding? Skal evt. tilråding avgrenses geografisk? Hvem er avsender av tilråding om kirkelig praksis 6. februar? Hvor skal fokuset ligge: «feiring» eller «forbud»? Hva er konsekvenser ved eventuelle begrensning av kirkelig praksis? Hvilke kirkelige organ bør/må involveres i en dialog om saken?

### **Vedtak**

Samisk kirkeråd har drøftet føringer for kirkelige handlinger på 6. februar som er samefolkets dag / samenes nasjonaldag. Rådet er opptatt av at dagen anerkjennes og markeres med verdighet. Samisk kirkeråd anbefaler på denne bakgrunn at det ikke legges kirkelige handlinger til denne dagen.

Dette bør gjelde hele landet og Samisk kirkeråd sender saken til oppfølging i alle bispedømmer og ber biskopen ta et spesielt ansvar i den saken.

## **SKR 25/15 Oppnevninger - Teologisk nemnd og Komiteen for internasjonale spørsmål**

### **Sammendrag**

Samisk kirkeråd skal foreslå medlemmer til Teologisk Nemnd (TN) og Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) underlagt Mellomkirkelig råd. Medlemmene blir valgt for perioden 2016 til 2019. Vedlagt følger mandat for Teologisk nemnd og KISP hvor oppgaver, sammensetning og arbeidsform blir gjort rede for. De foreslåtte kandidatene er forespurt og har takket ja til å kunne stille som medlemmer.

### **Vedtak**

Som fast medlem til Teologisk Nemnd foreslås:

- Helen Storelv-Rabone, Liland

Som fast medlem til Komiteen for internasjonale spørsmål foreslås:

- Inger Anne Pulk

Som varamedlem til Komiteen for internasjonale spørsmål foreslås:

- Stein Erik Anti

## **SKR 26/15 Uttalelse om regnskog**

---

### Bli med og vokt regnskogen - Støtt TV-aksjonen NRK 2015

«Vi skal vokte regnskogen» er mottoet for årets TV -aksjon. Midlene går til Regnskogfondets arbeid med å redde regnskog i nært samarbeid med menneskene som bor der.

Verdens regnskoger er under et voldsomt press, og hvert minutt forsvinner store regnskogsområder for alltid.

En viktig del av Guds skaperverk er truet. Både natur og urfolk er utsatt for sterke kommersielle krefter. Verken mennesker eller skaperverk er til salgs. Det er tid for å verne og vokte om vårt skjøre livsgrunnlag.

Tre budskap er essensielle i årets TV-aksjon: regnskogen er fundamentalt viktig for klimaet på jorden, regnskogen er klodens viktigste områder for biologisk mangfold, og bevaring av regnskogene er avhengig av alliansen mellom mennesker og natur i regnskogen.

Det er særlig det siste som er dreiepunktet i årets TV-aksjon. Regnskogfondets arbeid viser at der urfolk har fått rettighetene til sitt eget landområde, der står skogen. «Vi skal vokte regnskogen» handler derfor om å se urfolkens rolle som regnskogens fremste voktere. Og å forstå at deres kamp for å bevare sitt hjem er vår alles kamp for en bærekraftig verden.

Utslippene av klimagasser fra brenning av regnskog er på størrelse med utslippene fra hele den globale bilparken.

Som klimapilegrimer gjennom folkemobiliseringen «Klimapilegrim 2015» vil vi oppfordre alle medlemmer og menigheter til å stille opp som bøssebærere og gi rundhåndet til årets TV-aksjon.

Regnskogen er ikke til salgs!

Søndag 18. oktober kan vi sammen bidra til å bevare noen av de viktigste regnskogsområdene på kloden.

Vedtatt av Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd på felles rådsmøte 10. september 2015